

Raniszowskie

Wieści

Nr 12 (22)
Grudzień 1998
Cena 1,00 zł.

Przy wigilijnym stole

*Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty.*

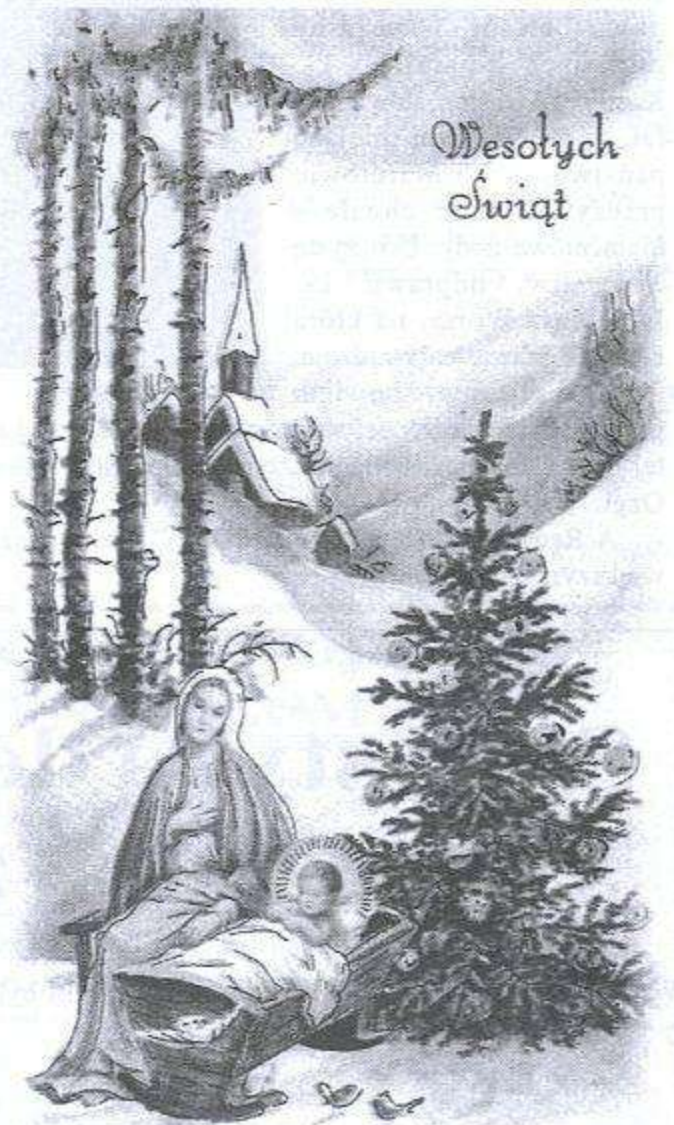
*Że jak mówi wam wszystkim
Dawne, odwieczne orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w waszych domach zasiądzie.*

*Sercem Go przyjąć gorącym,
Na ościeżaj otworzyć wrota
Oto co czynić wam każe
Miłość, największa cnota.*

*A twórczych pozbawił się ogni,
Sromotnie zamknawszy swe wnętrze,
Kto z bratem żyje w niezgodzie
Depcząc orędzie najświętsze.*

*Wzajemnie przebaczyć winy,
Koniec położyć rozterce,
A z walki wyjdzie zwycięsko
Walczące narodu serce.*

Jan Kasprowicz

W NUMERZE: *Z PRAC RADY GMINY III KADENCJI* *DIAMENTOWE GODY*
STATYSTYKA DEMOGRAFICZNA ZA III KWARTAŁ *O REFORMIE SŁUŻBY ZDROWIA*
BOŻONARODZENIOWE DEKORACJE *JAK SIĘ ŻYŁO 100 LAT TEMU* *SUKCES ZESPOŁU
ŚPIEWACZEGO Z MAZURÓW* *ROLNICZE PRZYPOMNIENIA* *REKOLEKCJE
EWANGELIZACYJNE* *KALENDARZ BIODYNAMICZNY* *WAŻNIEJSZE NUMERY
TELEFONÓW* *TERMINARZ KINA NA GRUDZIEŃ* *PRZYSŁOWIA I PROGNOZY*

Drodzy Czytelnicy

Dużo radości z przeżywania Świąt Bożego Narodzenia oraz zdrowia i obfitości w Nowym Roku 1999 życzy

Redakcja "Wieści Raniszowskich"

Diamantowe Gody

W sobotę 14 listopada 1938 roku w kościele pw. Św. Wojciecha w Woli Raniszowskiej ślubowali sobie dożgonną miłość: Pan młody Józef Marut i Pani młoda Stefania Sudoł - obydwójce z Woli Raniszowskiej. Sakrament pobłogosławił ówczesny proboszcz parafii ks. Kazimierz Gąsior. Również 60 lat, w tym samym miejscu państwo Marutowie przeżywali miłe chwile - diamentowe gody. Uroczystą Mszę św. odprawił ks. Eugeniusz Worsa, na którą zjechała prawie cała rodzina. A było licznie, bowiem

państwo Stefania i Józef wychowali 5 dzieci: 1 syna i 4 córki, doczekali 16 wnuków oraz 10 prawnuków. Z tej okazji dostojni Jubilaci otrzymali błogosławieństwo od Ojca Świętego oraz życzenia od ks. biskupa Jana Ozgi.

A Redakcja "Wieści Raniszowskich" życzy doczekania w zdrowiu następnych miłych rocznic w jeszcze większym gronie.

(sas)

*** *** *** *** *** *** *** *** ***

Statystyka demograficzna: urodzenia, zgony, śluby

W III kwartale 1998 r. (lipiec, sierpień, wrzesień) było:

◊ **35 urodzeń**

w tym:

· chłopców 14,

· dziewczynek 21,

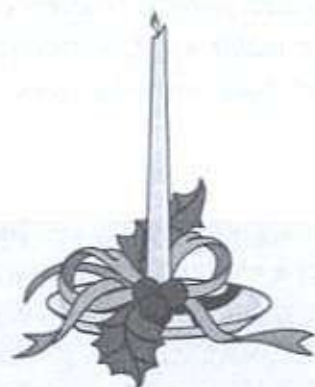
◊ **12 zgonów**

w tym:

· mężczyzn 5,

· kobiet 7,

◊ **26 ślubów**, w tym 14 małżonków pochodzi spoza terenu gminy.

(sas)

Z PRAC RADY GMINY

I sesja Rady Gminy w Ranizowie

W dniu 4 listopada 1998 r. w sali narad Urzędu Gminy w Ranizowie odbyła się I sesja Rady Gminy. Otworzył ją wójt Henryk Bajek witając nowych radnych i gratulując im wygranej w wyborach samorządowych. Odczytał z kolei list Przewodniczącego Prezydium Sejmiku Samorządowego upoważniający Wójta do zorganizowania I sesji nowej rady. Następnie przeprowadzono wybór przewodniczącego obrad. Henryk Bajek zaproponował radnego Edwarda Prusia, który jako najstarszy stażem radny (został wybrany już na trzecią kadencję) potrafi dobrze poprowadzić dzisiejsze posiedzenie. Radni zaaprobowali tę kandydaturę 18 głosami "za" przy 1 "wstrzymującym". W sesji brało udział 19 radnych. Henryk Żyła z przyczyn rodzinnych był nieobecny. Przewodniczący przystąpił do aktu ślubowania odczytując tekst roty: *"Ślubuję uroczystie jako radny pracować dla dobra i pomyślności gminy, działać zawsze zgodnie z prawem oraz interesami gminy i jej mieszkańców, godnie i rzetelnie reprezentować swoich wyborców, troszczyć się o ich sprawy oraz nie szczędzić sił dla wykonania zadań gminy."* Radni wyczytani kolejno z listy wypowiadali słowo "ślubuję". 5 radnych zakończyło przysięgę słowami *"Tak mi dopomóż Bóg"*.

Następnie głos zabrała radna Teresa Piórek wyrażając opinię, że obecna Rada będzie radą przełomu i powinna uskrzydlać do

pracy. Życzyła, aby był to przełom nie tylko tysiącleci, ale wewnętrzny i by radni byli odważni w wyrażaniu swoich poglądów, a sesje odbywały się w warunkach spokoju i kultury.

Radny Mirosław Nowak zaproponował ogłoszenie konkursu na stanowisko wójta, by radni mieli czas na zapoznanie się z kandydatami. Wniosek został poddany pod głosowanie lecz nie uzyskał poparcia większości radnych.

Z kolei przewodniczący ogłosił przejście do następnego punktu obrad, czyli wyboru przewodniczącego rady. W tym celu wybrano komisję skrutacyjną w składzie: Teresa Piórek, Bronisław Prus, Henryk Olszowy. Marian Pomykała na stanowisko przewodniczącego zgłosił radnego Mariana Indyka uzasadniając tym, że kandydat ten uzyskał w wyborach największą ilość głosów i potrafi zaprowadzić spokój w obradach. Innych kandydatur nie było. Rada przystąpiła zatem do głosowania tajnego. Po podliczeniu głosów komisja skrutacyjna ogłosiła wynik: 12 głosów "za", 3 głosy "przeciw" i 4 głosy "wstrzymujące się". Po tym Rada Gminy w drodze uchwały stwierdziła wybór radnego Mariana Indyka na stanowisko przewodniczącego Rady Gminy w Ranizowie, który od tej chwili poprowadził dalszą część sesji. W pierwszym słowie wyraził nadzieję, że swoją pracą zasłuży na to, aby w przyszłości

c.d. na str. 4

*Od lewej: Tadeusz Grochala, Mirosław Nowak, Stanisław Pełka, Bronisław Prus, Władysław Kobylarz, Bronisław Stec, Czesław Malita, Marian Indyk, Henryk Olszowy, Henryk Bajek, Edward Prus, Marian Pomykała, Teresa Piórek, Bogdan Muł, Józef Gawel, Edward Ciemielewski, Józef Hartfelder, Jan Adamczyk, Jan Białas.
Radni nieobecni na zdjęciu: Tadeusz Sondej, Henryk Żyła.*

więcej radnych darzyło go zaufaniem.

Przystąpił następnie do dalszego porządku obrad, tj. wyboru zastępcy przewodniczącego rady. Radny Edward Pruś zaproponował na to stanowisko Czesława Malitę, który wyraził zgodę. Następnie padały kolejne kandydatury spośród radnych, lecz żaden nie był zainteresowany objęciem tej funkcji. Przystąpiono zatem do głosowania tajnego. Radny Czesław Malina uzyskał 17 głosów "za" i 2 głosy "wstrzymujące się".

W przerwie nowy przewodniczący Rady Gminy w Raniżowie Marian Indyk odebrał gratulacje od Przewodniczącej Gminnej Komisji Wyborczej Józefy Maury oraz Wójta Henryka Bajka.

Po przerwie nastąpił najważniejszy i wzbudzający najwięcej emocji punkt sesji - wybór wójta. Radny Adamczyk Jan zgłosił na to stanowisko obecnego wójta Henryka Bajka. Wyraził przy tym pogląd, że kandydat dał się poznać jako człowiek godny zaufania, działający dla dobra gminy.

Radny Grochala Tadeusz założył p. Kazimierza Kata - byłego przewodniczącego rady Gminy w Raniżowie, natomiast radny Stec Bronisław zaproponował na to stanowisko p. Jerzego Zatorskiego, byłego pracownika Urzędu Gminy w Raniżowie.

Po tym przewodniczący zamknął listę kandydatów.

Jako pierwszy z kandydatów przedstawił się p. Jerzy Zatorski - 43 lata, żonaty, dwoje dzieci. Od dwóch lat pracował w Urzędzie Gminy w Raniżowie na stanowisku ds. inwestycji. Jest studentem zaocznym Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Przemyślu. W swej wypowiedzi podkreślił, że jest z zewnątrz, a zatem będzie widział wszystkie miejscowości gminy równo i da im jednakowe szanse rozwoju. Program działania to: zabieganie o pieniądze poza gminą, pomoc w bezrobociu.

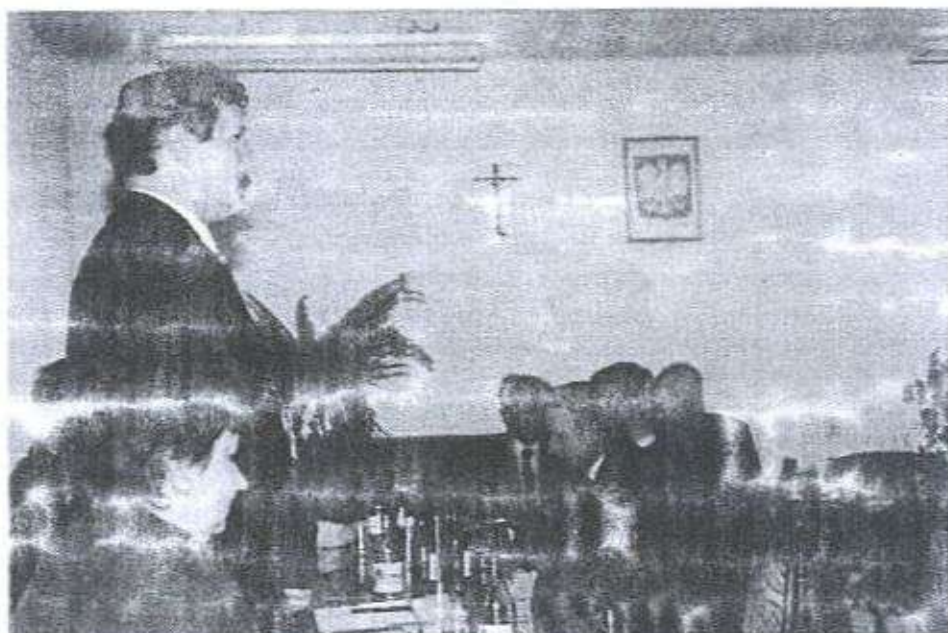
Następnie swój program przedstawił p. Kazimierz Kata. Widzi ogrom prac, jakie go czeka na tym stanowisku. Wcześniej nie prowadził żadnych konsultacji z radnymi o działalność w Radzie Gminy poprzedniej kadencji opierał na ufności i Opatrzności Boga. Jeżeli zostanie wybranym, postara się poprowadzić Gminę w duchu wartości chrześcijańskich. Poprosił o głosowanie według własnego sumienia.

Z kolei przedstawił się trzeci z kandydatów, dotychczasowy wójt - Henryk Bajek. Będzie kontynuował kierunki nakreślone przez poprzednią Radę Gminy. Ma doświadczenie w pracy na rzecz Gminy. Będzie chciał obecnie poczynić pewne zmiany w pracy Urzędu Gminy, zgodnie z wolą radnych wyrażoną na wcześniejszych spotkaniach.

Po tym przewodnicząca komisji skrutacyjnej, radna Teresa Piórek, przedstawiła sposób głosowania. Przypomniała, że wybór wójta nastąpi, jeżeli jeden z kandydatów otrzyma bezwzględną ilość głosów, czyli 11. Radni w głosowaniu tajnym wybrali następująco:

Bajek Henryk	13 głosów,
Kata Kazimierz	4 głosy,
Zatorski Jerzy	1 głos.

Jeden głos okazał się nieważny. Rada Gminy przyjęła uchwałę o wyborze Henryka Bajka na stanowisko Wójta Gminy Raniżów.

Prezentacja programu przez Henryka Bajka - wójta gminy Raniżów

W tym miejscu nastąpiły brawa i gratulacje dla nowego wójta, po czym pierwsza sesja Rady Gminy w Raniżowie została zamknięta.

II sesja Rady Gminy

Po tygodniu, czyli 12 listopada zebrała się po raz drugi Rada Gminy III kadencji. Porządek obrad przewidywał:

1. Wybór członków Zarządu Gminy.
2. Wybór zastępcy Wójta.
3. Wybór przewodniczących komisji Rady.
4. Przedłożenie Radzie Gminy prowizorium budżetu Gminy Raniżów na 1999 rok.

Na początku obrad odczytano skargę p. Kazimierza Kata - kandydata na wójta, na to, że nie zostały zachowane tajność głosowania oraz powaga ślubowania. Radca prawny odpowiedziała, że są to zarzuty bezzasadne, bowiem nie ma przepisów obligatoryjnych na to, że w pomieszczeniu musi być parawan. Rada zobowiązała przewodniczącego do przygotowania odpowiedzi na zarzuty i przesłania pisma do zainteresowanego.

Przed przystąpieniem do punktu wyboru członków Zarządu Wójt poprosił o chwilę przerwy, po której podał następujące kandydatury: Teresa Piórek, Edward Pruś, Jan Adamczyk, Marian Pomykała, Bronisław Pruś, Henryk Żyła. Wówczas wynikła kwestia, że zastępca wójta wchodzi w skład Zarządu z mocy ustawy, więc wybór na to stanowisko należy przeprowadzić najpierw, a następnie poddać głosowanie poddać kandydatów na członków Zarządu. Zatem Rada przystąpiła do wyboru zastępcy. Wójt zgłosił na to stanowisko radną Teresę Piórek. Rada powołała w celu wyborów komisję skrutacyjną w składzie: Bogdan Mul - przewodniczący, Edward Ciemielewski, Jan Białas, która przygotowała karty do głosowania. W celu wyeliminowania ewentualnych zarzutów odnośnie tajności głosowania, przygotowano również stosowne pomieszczenie. Wynik wyborów był następujący: 14 głosów "za", 6 głosów "przeciw". Radna Teresa Piórek podziękowała za wybór.

Wywiązała się również dyskusja odnośnie stanowiska zastępcy wójta, czy będzie za to pobierał wynagrodzenie i jakie będą jego zadania. Radny Stanisław Pełka domagał się stosownego zapisu w protokole, aby była to funkcja czysto "społeczna".

Rada przystąpiła następnie do wyboru członków Zarządu. Wójt podtrzymał swoje kandydatury, z wyjątkiem Teresy Piórek, która już weszła w skład Zarządu. Wszyscy kandydaci otrzymali zwykłą większość głosów, przez co zostali wybrani na członków Zarządu Gminy Raniżów.

Z kolei przystąpiono do wyborów przewodniczących komisji Rady. I tak kierowanie objęli:

Komisja Rewizyjna - Edward Ciemielewski,

Komisją Budżetu, Finansów, Planowania i Przemysłu - Czesław Malita,

Komisja Zdrowia, Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Socjalnych - Teresa Piórek,

Komisja Rolnictwa, Leśnictwa, Handlu i Usług - Henryk Olszowy,

Komisja Bezpieczeństwa Publicznego, Ochrony Przeciwopozarowej i Ochrony Środowiska - Jan Białas.

Następnym punktem programu sesji było przyjęcie prowizorium budżetowego na 1999 rok. Szczegółowo omówiła go skarbnik gminy Józefa Kus. Określiła planowane dochody Gminy na kwotę 6.427.459 zł. natomiast wydatki są o 100.000 zł. niższe. Różnicę przeznaczają się na spłatę kredytu zaciągniętego na stację uzdatniania wody i rozbudowę Szkoły Podstawowej w Woli Raniżowskiej. Radni w tym miejscu zadawali pytania szczegółowe odnośnie planowanych wydatków. Wójt wyjaśnił, że jest to tylko prowizorium, natomiast szczegółowe wydatki i podział środków będzie na sesji budżetowej, która odbędzie się w marcu przyszłego roku. Na prośbę przewodniczącego Rady

przedstawił również aktualny stan finansowy gminy i prowadzone inwestycje. Poinformował radnych, że Gmina zaciągnęła dwa kredyty. Jeden w BOŚ w wysokości 300.000 zł. na stację uzdatniania wody oraz drugi w Europejskim Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej w wysokości 300.000 zł. na Szkołę Podstawową w Woli Raniżowskiej. Dzięki nim Gmina mogła otrzymać dofinansowania z innych źródeł, np. z kuratorium. Są to kredyty korzystne, bowiem po spłacie w wysokości 50% można starać się o umorzenie pozostałej kwoty. Innych kredytów gmina nie zaciągnęła. Następnie przedstawił plan realizacji inwestycji. Za priorytetowe uznał:

- 1) budowę gminnej oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w Raniżowie,
- 2) kontynuację rozbudowy szkoły Podstawowej w Woli Raniżowskiej,
- 3) gazyfikację miejscowości Wola Raniżowska i Poręby Wołskie (Raniżów ma być zakończony w roku bieżącym),
- 4) rozbudowę Szkoły Podstawowej w Mazurach,
- 5) rozpoczęcie budowy gazociągu w Korczowiskach,
- 6) dbanie o estetykę gminy, w szczególności centrum Raniżowa, które jest wizytówką całej gminy.

Na zakończenie sesji radny Rady Powiatu Kolbuszowa Jan Niemczyk przedstawił krótkie sprawozdanie z I sesji tej Rady.

Stanisław Samojedny

Wskazania katolickiej nauki społecznej

W dniu 11 listopada 1998 roku koło Akcji Katolickiej działające przy parafii w Raniżowie zorganizowało w sali kina "Kujawiak" spotkanie z wykładowcą Instytutu Edukacji Narodowej działającego przy Radiu Maryja - doktorem Kazimierzem Ostaszewskim. Poprzedzony został Mszą św. w intencji Ojczyzny odprawionej w miejscowym kościele parafialnym.

Spotkanie miało charakter patriotyczny, poprzedzone zostało przedstawieniem słowno-muzycznym w wykonaniu uczniów ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie pod kierunkiem mgr Danuty Niemczyk. Wierszami i pieśniami patriotycznymi przypomnieli zebranym czasy utracenia przez Polskę niepodległości, walkę pokoleń o jej odzyskanie, aż do roku 1918, kiedy to nasz kraj znów zaistniał na mapach Europy.

Następnie główny organizator spotkania - przewodniczący Akcji Katolickiej Marian Indyk przedstawił gościa, po czym oddał mu głos. Dr Kazimierz Ostaszewski wygłosił wykład na temat "Wskazania Katolickiej Nauki Społecznej wobec obowiązków władz publicznych". Oparł głównie swą wypowiedź na encyklikach papieża Leona XIII

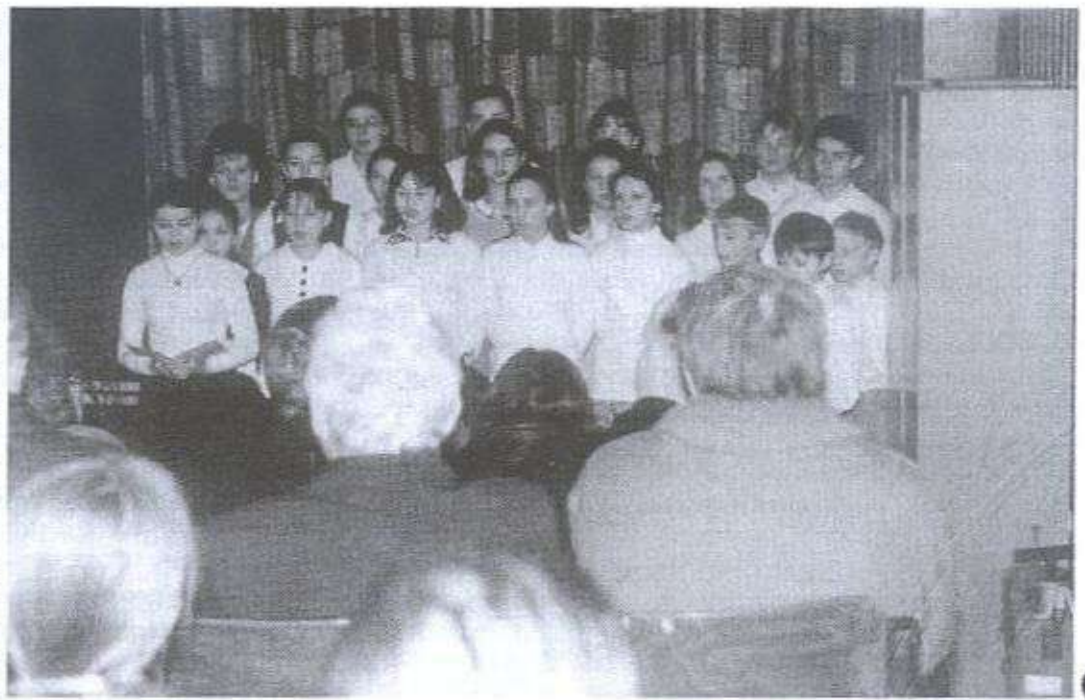
"Rerum novarum" z 1891 roku oraz Piusa XI "Quadragesimo anno" z 1931 roku.

W Polsce po roku 1989 przysłała wolność. Większość Polaków miała złudne nadzieje, że będą wreszcie rządy polskie i katolickie. Niestety - mówił wykładowca - można powiedzieć, że w polityce i gospodarce utrwalił się model niechrześcijański, który przyszedł z Zachodu, tzw. neoliberalizm. Z jednej

c. d. na str. 6

skrajności społeczeństwo wpadło w drugą. Można mówić o wielkim spisku czy oszustwie, gdyż komunizm obalono chrześcijańskimi rękoma po to, by chrześcijanie byli rządzeni według niechrześcijańskich zasad. Trzeba jak najszybciej wrócić do źródeł, czyli wskazań wypływających z nauki papieży, tj. Katolickiej Nauki Społecznej i w oparciu o nią budować naszą rzeczywistość. Tych co nie chcą budować takiej rzeczywistości trzeba po prostu odsunąć od władzy. Nauka ta nie jest utopią. Na przykład już w latach 30-tych naszego

Młodzież ze Szkoły Podstawowej z Ranizowa w przedstawieniu słowno - muzycznym

stulecia po wielkim kryzysie gospodarczym prezydent Stanów Zjednoczonych Franklin Delano Roosevelt, który osobiście był daleki od katolicyzmu, oparł program naprawy gospodarki o wskazania wyżej wymienionych papieży. Również w czasie wojny w Niemczech (co światlejsze umysły) widziały, że system totalitaryzmu upadnie. Opracowano wówczas model gospodarki rynkowej, który funkcjonuje do dziś. A wcielił go w życie powojenny kanclerz NRF Konrad Adenauer. Podobnie uczyniły kraje Beneluksu (Belgia, Luksemburg, Holandia), które korzystały ze wskazań papieży.

Przedstawił w dalszej części wykładu główne funkcje państwa:

- 1) zabezpieczenie ładu wewnętrznego oraz bezpieczeństwa zewnętrznego,
- 2) troska o ład gospodarczy i dobrobyt materialny,
- 3) troska o kulturę.

Do podstawowych zadań państwa należy dbanie o dobro wspólne obywateli. Jest to jedyna racja istnienia władzy państwowej. Dobro to ma być udziałem wszystkich członków społeczeństwa. Jan XXIII w encyklice z 1961 roku "Mater et Magistra" napisał: "Dlatego wszyscy sprawujący władzę w państwie powinni dbać o to, aby nie faworyzując żadnego obywatela lub żadnej grupy obywateli, pomnażać to dobro dla pożytku wszystkich. Względem sprawiedliwości, słuszności mogą niekiedy wymagać, aby sprawujący władzę w państwie otaczali bardziej troskliwą opieką obywateli niższych warstw społecznych, którzy sami nie mogą zabiegać o swoje prawa oraz o nałożone im świadczenia". Jest to tzw. opcja na rzecz ubogich. Wylicza w niej również, co obejmuje dobro wspólne w skali państwa:

- 1) zatrudnienie jak największej liczby pracowników,
- 2) przeciwdziałanie tworzeniu się uprzywilejowanych grup społecznych,
- 3) odpowiednie dostosowanie płac do cen towarów,
- 4) udostępnienie dóbr i usług kulturalnych jak największej liczbie obywateli,
- 5) całkowitą likwidację bądź ograniczenie dysproporcji

między poszczególnymi działami gospodarki, np. między rolnictwem, przemysłem, usługami,

- 6) sprawiedliwy system praw (prawo stanowione przez ludzi nie może być w sprzeczności z prawem naturalnym).

Jan XXIII wśród zadań państwa w encyklice "Pacem in terris" wymienia ochronę praw człowieka. Głównym zadaniem sprawujących władzę w państwie jest dbać z jednej strony o uznanie tych praw, poszanowanie, ochronę i stały ich wzrost, a z drugiej strony o to, aby każdy mógł łatwiej wypełniać swoje obowiązki. Dlatego, jeśli sprawujący władzę nie uznają praw człowieka, albo je gwałcą, to nie tylko sprzeniewierają się powierzonymu im zadaniu, również wydawane przez nich zarządzenia pozbawione są wszelkiej mocy obowiązującej.

Drugim istotnym zadaniem władzy państwowej jest troska o ład społeczno-gospodarczy warunkujący dobrobyt materialny obywateli. Należy tu określić ogólne normy prawne działalności gospodarczej, zagwarantować wolność gospodarczą, własność prywatną, ustanowić równe szanse dla różnych podmiotów gospodarczych, czuwać nad realizowaniem praw ludzkich.

W dziedzinie gospodarczej papieży zwracają szczególną uwagę na prawo do pracy i prawo do sprawiedliwej zapłaty. Już ponad sto lat temu Leon XIII postulował, by ustawodawstwa państwowe zachęcały jednostki w dążeniu do osiągnięcia prywatnych środków produkcji (powszechne uwłaszczenie), ale tylko pod tym warunkiem, że prywatna własność nie będzie wyczerpywana nadmiarem podatków i ciężarów publicznych.

Państwo powinno troszczyć się o kulturę, upowszechniać oświatę na wszystkich poziomach, pomagać rodzicom w wykształceniu dzieci. Amerykańscy ekonomiści stwierdzili, że "jeden dolar zainwestowany w oświatę przynosi większy dochód narodowy w dłuższym okresie, niż zainwestowany w przemysł"

Stanisław Samojedny

BOŻONARODZENIOWE DEKORACJE - tradycja i nowoczesność

Jeżeli pragniemy, by nasze Święta miały oryginalny, uroczysty charakter, dołożymy starań do wykonania świątecznych dekoracji. Małeńki, pachnący żywicą stroik, kolorowa girlanda czy najzwyczajniejszy zielony z dodatkami świątecznymi bukietek sprawia, że te dni przeżyjemy uroczysto, w rodzinnej, przyjaznej atmosferze.

Święta Bożego Narodzenia są najbardziej rodzinne, ciepłe, pełne pięknych tradycji, podniosłego nastroju. Na taki charakter Świąt mają ogromny wpływ świąteczne dekoracje stołu wigilijnego, ścian, okien i drzwi.

Świąteczne dekoracje były przeróżne i zmieniały się na przestrzeni dziejów - stawiano np. snop zboża w kącie pokoju, niekiedy dekorowano go jodłowymi lub sosnowymi gałązkami. Taki snop miał zapewnić gospodarstwu w nowym roku dobry urodzaj. Czasem sporządzano takie snopy z czterech podstawowych zbóż i stawiano je we wszystkich kątach izby - jak pisał Wincenty Pol w "Pieśni o domu naszym".

Inną dekoracją poprzedzającą stojącą choinkę było wiszące drzewko zwane na Rzeszowszczyźnie jutką, w jarosławskim i lubelskim wiechą. Taka choinka znana była również pod nazwą podłaźniczki. Wiszące drzewko strojono jabłkami, orzechami i miało ono chronić przed złymi urokami.

Następczynią choinki wiszacej była choinka stojąca, która zmieniając nieco swój charakter przetrwała do dziś, a krótkie i szare grudniowe dni powodują, że tak bardzo na nią czekamy, a potem wszyscy się nią cieszymy. Nie wyobrażamy sobie wręcz Świąt Bożego Narodzenia bez choinki - ich symbolu.

Obecna choinka ma nieco inny charakter niż ta sprzed laty. Zmienił się sposób jej dekoracji i rodzaj ozdób. Początkowo były to głównie jabłka i orzechy. Później doszły przeróżne ręcznie wykonane aniołki, koszyczki i łańcuchy. Po okresie ręcznych ozdób wybuchł szal przystrojania choinek przeróżnymi świecidełkami - kolorowymi, błyszczącymi łańcuchami, bombkami, światełkami i udającą śnieg wata. Choinka, którą teraz przystrajamy nasze mieszkania jest bardziej wytworna, utrzymana w stylu i kolorystyce. Najbardziej eleganckie, uznane za świąteczne kolory są nadal złoto i czerwień. Pojawiają się również przystrojone na biało lub utrzymane w kolorach granatu, eki i morskiej zieleni. Podstawowy element dekoracyjny to kokardy z jedwabiu, perkalu i muslinu. Modne ozdoby choinkowe to również sznury koralu i tzw. ozdoby ekologiczne - wykonane ze słomy i rafii.

W tym miejscu chciałabym zwrócić uwagę na niewielkich rozmiarów, zgrabne choineczki, które możemy wykonać z

gałązek odpowiednio wstawionych do naczynia z oazysiem (piaflor). Bardzo ładnie prezentują się takie choinki wykonane z gałązek cisa lub cyprysika. Przystrajamy je z umiarem kokardami, koralikami i innymi świątecznymi ozdobami.

Rangę świątecznego symbolu osiągnęła również Poisencja zwana Gwiazdą Betlejemską. Stanowi ona samodzielny element dekoracyjny, często komponuje się ją z gałązkami sosny wejmutki lub jest ona zasadniczym elementem świątecznego stroika, może nie wypierającego choinkę, ale jakby będącego jej dopełnieniem, zwłaszcza w ciasnych mieszkaniach, w których minaturyzacji ulega choinka, a pojawia się nawet kilka stroików.

Podstawowym elementem każdego stroika jest dekoracyjna świeca uzupełniona bombkami i kokardą. Wypełnieniem stroika jest tzw. stroisz czyli zielone gałązki świerka, jodły, sosny, cisa lub cyprysika.

Jako element dekoracyjny możemy wykorzystać również suche elementy roślinne, gwiazdki, koraliki. Stroik i świecę umieszczamy w oazisie lub plastelinie zamocowanym np. na drewnianym krążku lub umieszczonym w jakimś naczyniu. Dla utrzymania kolorystyki stroika możemy użyć kolorowego lub bezbarwnego nabłyszczacza.

Pamiętajmy również o przystrojeniu stołu wigilijnego. Dekoracją takiego stołu może być jeden większy stroik lub małeńkie stroiczki stojące przy każdym nakryciu, wykonane np. na jabłku. Przy każdym nakryciu możemy położyć również małe udekorowane gałązki jodły lub pochodzące z innego krzewu zimozielonego.

Coraz częściej z okazji Świąt Bożego Narodzenia dekorujemy drzwi zewnętrzne naszych mieszkań i domów. Najczęściej są to kolorowe wianki wykonane z gałązek sosny, wierzby, ze słomy lub z innego materiału. Zwyczaj ten przywędrował do nas z Zachodu, ale można się również w tych wiankach dopatrzeć polskiego podłaźniczka. Jako element dekoracyjny wykorzystujemy tu również kolorowe kokardy, bombki, szyszki i inne ozdoby. Zamiast wianka można powiesić na drzwiach ładny, świąteczny bukietek. Możemy udekorować również drzwi salonu, w którym będziemy przyjmować gości. Z zielonych gałązek możemy wykonać girlandy do powieszenia nad drzwiami lub nad łukiem drzwiowym, które również ozdabiamy szyszkami, kokardami, sztucznymi lub naturalnymi jabłuszkami.

JAK BYŁO 100 LAT TEMU

Stosunki własnościowe i etniczne w gminie Ranizów w roku 1890 i w latach następnych na podstawie "Szczegółowego wykazu miejscowości w Galicji", opracowanego i wydanego przez Cesarsko-Królewską Komisję Statystyczną w Wiedniu 1893 roku (Special Orts Repertorium von Galizien, Wien, 1893, s. 256 - 257).

Owe stosunki podaje rzetelna tabela. Z pewnością nie zdzuci nikogo, kto z zainteresowaniem wczyta się w jej liczby. Przedstawiamy ją poniżej.

Obszary chłopskie w gminie Ranizów w 1890 roku.

Nazwy miejscowości	Obszar	Ilość domów	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Polacy	Żydzi	Niemcy
Mazury	brak danych							
Ranizów	10,50 km ²	255	701	764	1465	1183	271	11
Lisy		13	43	38	81			
Piaski		37	48	48	96			
Plackówka		5	14	16	30			
Sudoły		4	12	14	26			
Warzochy		9	20	29	49			
Ranischau kolonia niemiecka	4,62 km ²	51	192	184	376	100	70	206
Poręby Ranizowskie		17	65	62	127	54	6	67
Ranischau – wieś		34	127	122	249	46	64	139
Wola Ranizowska	33,08 km ²	682	1782	1812	3594	3431	149	14
Staniszewskie	8,43 km ²	139	390	395	785	776	8	1
Podlesie		2	8	7	15			
Staniszewskie – wieś		137	382	288	770			
Zielonka	9,27 km ²	197	523	566	1089	1058	31	
Turka		29	93	93	186	179	7	
Zielonka		168	430	473	903	876	24	
Gatka		3	7	8	15			
Posuchy		7	23	19	42			
Wyrębiska-Korczowiska		8	20	17	37			
Zielonka – wieś		150	380	429	809			
Razem	65,90 km²	1324	3588	3721	7309	6548	529	232
Obszary dworskie								
Mazury	0,06km ²	obszary leśne i pastwiska						
Ranizów	5, 24 km ²	11	32	40	72	61	11	
Wilki		9	28	33	61			
Zembrza		2	4	7	11			
Wola Ranizowska	0,13 km ²	4	3	8	11		11	
Staniszewskie	0,36 km ²	1	3	5	8	8		
Zielonka z Korczowiskami	13,46km ²	3	11	7	18	14	4	
Razem chłopskie i dworskie	85,15km²	1342	3637	3781	7418	6631	555	232

Jak wynika z tabeli, na terenie gminy Raniżów prócz Mazur (albo Mazurów) mieszka wówczas 7418 osób. Z tej liczby 6641 stanowią Polacy. Liczą 89,4% ogólnej populacji.

Drugie miejsce po nich zajmują Żydzi -555 ludzi, tj. 7,5%. Procentowo w tutejszej gminie są oni mniej liczną grupą niż na terenie całego kraju. W roku 1921 ich skład całej ludności kraju wynosi 10,5%. W roku 1929 jest ich u nas 2,9 mln, a w 1939 liczba ta podnosi się raptownie do 3,3 mln, tj. 10% ogółu populacji mieszkańców naszego kraju (Zobacz -Encyklopedia Powszechna PWN, Warszawa 1976, tom IV, s. 844-845).

Trzecią grupę etniczną stanowią Niemcy w ilości 232 osoby, czyli 3,1%. Przed ostatnią wojną było ich w naszym kraju grubo ponad jeden milion. Stanowili więcej niż 2% ludności Polski.

Oprócz tego dokument podaje, że osadnikami Raniżowa w przysiółkach (Sudoły, Wilki, Plackówka), Staniszewskiego (Podlesie - obecnie Ożóg w polu i Płaza za wiejskim lasem), Zielonki (Gatka, Posuchy i Korczowska-Wyrobiska) byli jeńcy wojenni. Trudno dziś orzec, jaką wcześniej stanowili narodowość, gdyż wzmiankowany dokument tego nie podaje. Znaczący przedmiot rozpoznają jeszcze teraz ludzi pod względem budowy ciała. My natomiast znajdujemy liczne ślady kulturowe w zakresie nazewnictwa i obyczaju (Zobacz-Franciszek Kotula, "Tatarskie wesele w okolicach Raniżowa", Muzeum Etnograficzne w Rzeszowie, rękopis, sygnatura 4/7, tegoż autora - "w Sandomierskiej Puszczy", Kraków 1962. Wydawnictwo Literackie. Widzimy tam zdaniem etnografa i etnologa tatarskie twarze mężczyzny i kobiety). Odczytujemy też nazwiska ruskie np. Iwan Kwaśnik w metrykach parafialnych Raniżowa, czy też włoskie - Watras, dziś Wiatrak od pasterskiego ogniska w górach - watry. Wszyscy ci osadnicy są już w 1890 roku zupełnie spolonizowani.

Interesujące jest zestawienie liczb: 7418 mieszkańców i 1343 domów. Na każde z tych mieszkań przypada 5,4 osób. Wnioskować z tego możemy, że stan zdrowotny i higieniczny domatorów jest wtedy naszym zdaniem godny politowania, gdyż jak podają znane opracowania /Franciszek Bujak/ - chałupy, bo tak się wtedy nazywały, były przeważnie jednoizbowe, w wielu przypadkach dymne, a nawet takie, gdzie ludzie i zwierzęta mieszkali razem, szczególnie w zimie. Z kolei na obszarze 1 km² użytków rolnych i leśnych przebywało 87,8 osób. Gęstość zaludnienia w porównaniu

ze stanem dzisiejszym była wyższa i przez to samo determinowała gorsze warunki życia choćby z tego względu, że wydajność plonów z 1 hektara użytków rolnych była wtedy niska przy braku jakiegokolwiek przemysłu prócz prac w okolicznych lasach. W tej sytuacji rozpoczyna się masowa emigracja zarobkowa naszych rodaków, a i w ogóle Polaków do krajów zachodniej Europy i krajów zamorskich. Pociąga to za sobą podwójne skutki. Z jednej strony następuje pewna ulga w warunkach życia tubylców, ale z drugiej strony grozi nam wówczas może nie całkowite ale pewne wynarodowienie. Dlatego uczeni i artyści biją wtedy na alarm. /Henryk Sienkiewicz, "Za chlebem", Maria Konopnicka, "Pan Balcer w Brazylii", gdzie oszukani i wynędzniali imigranci modlą się, proszą o powrót do kraju - "Idziem do Ciebie Matko, Ziemię naszą"/

Nie wdając się w szersze rozważania, chcemy tylko obrazować, że i tym, co opuścili kraj, było bardzo ciężko. Jedyną nadzieją na przyrost naturalny ludności przy dość wysokiej śmiertelności była wtedy wysoka dzietność naszych kobiet. Czwooro, czy sześćoro dzieci w rodzinie, a nawet więcej jest wówczas zjawiskiem powszechnym. (Zobacz mertyki parafialne Raniżowa i Woli Raniżowskiej). Ciekawostką w tym zakresie w latach: 1918 - 1939 była rodzina żydowska na Kącie w Woli Raniżowskiej, gdzie żona Abrama, popularna Jabranka urodziła 17 dzieci.

Przy okazji wylizania warto jeszcze przypomnieć, że obecnie w gminie Raniżów prócz Mazur /871 osób/ mieszka 6.318 osób /stan z dnia 16 listopada 1998 r. / czyli o 323 osób mniej niż w roku 1890. Złożyło się na to wiele przyczyn: ucieczka wszystkich Niemców z naszej okolicy, całkowita prawie zagłada tutejszych Żydów /w Polsce hitlerowskiej wymordowali ich 2,7 mln osób/, wyjazd wielu rodzin po ostatniej wojnie na Ziemię Odzyskaną i masowy odpływ młodzieży do miast. Wszystkie te zjawiska są korzystne dla naszych stron. Niestety natomiast dla nas i całego kraju jest niski współczynnik dzietności kobiet w wieku rozrodczym. Za rok 1992 wyniósł on 2,1. Powoduje to słaby przyrost naturalny mieszkańców naszego środowiska i całej Polski. W roku 1993 stanowił 2,6, gdy średnia światowa liczy 16,8. Niech czytelnik osądzi, jakie reperkusje pociąga to za sobą (zobacz - Aktualizacje Encyklopedyczne, Kraje świata, część 2, Poznań 1995, s. 145-146).

mgr Władysław Puzio

Redakcja "Wieści Raniżowskich" zaprasza
do współredagowania naszego pisma.

Jeśli masz ciekawe tematy potrafisz je "przebrać"
na papier, interesujące fotografie, nie zwlekaj,
przyjdź do nas, czekamy!

Nowy system ubezpieczeń zdrowotnych

Od stycznia 1999 roku zacznie obowiązywać nowa ustawa o ubezpieczeniach zdrowotnych, która spowoduje szereg zmian w całym systemie ochrony zdrowia.

Od nowego roku część naszych dotychczasowych dochodów - 7,5% naszego przychodu - będzie trafiać do Kasy Ubezpieczeń Zdrowotnych (Kasy Chorych), która w imieniu nas wszystkich ubezpieczonych będzie tymi pieniędzmi zarządzać. W całym kraju powstanie 16 regionalnych Kas Chorych (tyle, ile będzie województw) i jedna kasa branżowa (służb mundurowych).

Kasa Chorych będzie zawierać umowy z samodzielnymi publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej (przychodniami, szpitalami, poradniami, ośrodkami zdrowia, pracowniami diagnostycznymi itp.), a także z prowadzącymi prywatną praktykę lekarzami, pielęgniarkami, położnymi itp.

Od 1 stycznia 1999r. każdy z nas stanie się automatycznie członkiem regionalnej kasy w miejscu swojego stałego zameldowania, lub w miejscu swojej stałej pracy, ale każdy z nas może być członkiem tylko jednej kasy chorych. Wszelkie formalności z przynależnością do kasy chorych załatwi za nas nasz płatnik:

- ◇ pracodawca państwowy lub prywatny
- ◇ ZUS lub KRUS (za rolników, emerytów, rencistów)
- ◇ urzędy pracy (za bezrobotnych, pobierających zasiłki lub świadczenia przedemerytalne)
- ◇ wydziały pomocy społecznej (za pobierających zasiłki i renty socjalne).

Te instytucje naliczą za nas składki i przekażą je do Kasy Chorych. W początkowym okresie dowodem na to, że mamy prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego będą nadal książeczki RUM, legitymacje ubezpieczeniowe, odcinki przekazu pocztowego renty czy emerytury. W przyszłości zostaną one zastąpione kartami elektronicznymi (po komputeryzacji).

Kasa Chorych zapłaci w całości za wszystkie świadczenia, które służą zapobieganiu chorobom i przywracaniu zdrowia. Należą do nich:

- ▷ porada lekarska w gabinecie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego);
- ▷ leczenie ambulatoryjne (ośrodek zdrowia, przychodnia, poradnia);
- ▷ leczenie szpitalne, gdy skierowanie wystawi lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (lekarz kasy chorych). Pacjent ma prawo wyboru szpitala spośród tych, które zawarły umowę z Kasą Chorych, na poziomie referencyjnym odpowiednim dla typu schorzenia.
- ▷ opieka paliatywno-hospicyjna - długotrwałe leczenie, rehabilitacja i opieka także w domu pacjenta, nad osobami niedołącznymi, przewlekle chorymi;
- ▷ leczenie sanatoryjne, gdy skierowanie wystawi lekarz Kasy, a Kasa je potwierdzi;
- ▷ badania diagnostyczne (laboratorium, zdjęcie rtg, usg), gdy skierowanie wyda lekarz Kasy Chorych;
- ▷ wizyta u specjalisty - ze skierowaniem od lekarza kasy chorych (do: ginekologa, onkologa, dermatologa, - do psychiatry bez skierowania);
- ▷ wizyty lekarskie, badania i opieka lekarska w czasie ciąży, porodu i połogu;
- ▷ podstawowe świadczenia stomatologiczne;

- ▷ podstawowe materiały stomatologiczne;
- ▷ pomoc doraźna (Pogotowie Ratunkowe) w przypadku zagrożenia życia czyli wezwania do wypadku, zawału serca, ale nie do przeziębienia czy gorączki;
- ▷ rehabilitacja lecznicza;
- ▷ szczepienia ochronne zalecane przez Ministra Zdrowia (obowiązkowe);
- ▷ przedmioty ortopedyczne, np. protezy kończyn, wózki inwalidzkie ręczne, gorsety itp.

Jednak niektóre świadczenia będziemy musieli opłacić częściowo z własnej kieszeni np. niektóre przedmioty ortopedyczne (30%) jak: buty ortopedyczne, szklą korekcyjne, soczewki kontaktowe. Zapłacimy też za leczenie szpitalne jeśli np. lekarz skieruje nas na operację wyrostka robaczkowego do szpitala powiatowego (I poziom referencyjny), np. w Kolbuszowej, a my zechcemy zoperować się w szpitalu wojewódzkim (II poziom referencyjny). Wtedy z własnej kieszeni będziemy musieli zapłacić różnicę między kosztami leczenia w szpitalu powiatowym i wojewódzkim. W przypadku skierowania do sanatorium z własnej kieszeni będziemy musieli zapłacić koszty zakwaterowania, wyżywienia i dojazdu, a także dodatkowych zabiegów na własne życzenia.

Będziemy także w całości z własnej kieszeni pokrywać koszty świadczeń ponadpodstawowych, np.:

- ▷ chirurgia plastyczna, zabiegi kosmetyczne;
- ▷ operacje zmiany płci;
- ▷ zabiegi zapłodnienia pozaustrojowego;
- ▷ ponadpodstawowe świadczenia stomatologiczne;
- ▷ szczepienia ochronne na własne życzenie np. przeciw chorobom tropikalnym;
- ▷ orzeczenia o zdolności prowadzenia pojazdów mechanicznych (badania do prawa jazdy);
- ▷ badania medycyny pracy.

Odpłatność za leki niewiele się zmieni. Recepty uprawniające do leków zniżkowych (30% lub 50% zgodnie z listą MZiOS) będą wystawiali lekarze podstawowej opieki zdrowotnej mający umowy z Kasą Chorych, jak i lekarze praktykujący prywatnie, którzy podpiszą umowy z Kasą.

Wybór lekarza rodzinnego lub tzw. lekarza podstawowej opieki zdrowotnej jest teraz jedynym obowiązkiem wszystkich ubezpieczonych.

Lekarz rodzinny (lekarz p.o.z.) będzie prowadził chorego:

- ▶ leczył i dbał o profilaktykę;
- ▶ wystawiał recepty;
- ▶ wystawiał skierowania do specjalisty, szpitala, sanatorium;
- ▶ wystawiał skierowania na badania laboratoryjne.

cdn.

lek. med. Grażyna Mazur-Chromiak

KOLEJNY SUKCES ZESPOŁU ŚPIEWACZEGO

"Dziecko w folklorze" - pod takim tytułem w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Baranowie Sandomierskim w dniach 7 - 8 listopada odbył się już po raz siódmy Ogólnopolski Festiwal, by bronić od zapomnienia naszych regionalnych tradycji i zwyczajów. Patronowali mu:

Ministerstwo Kultury i Sztuki w Warszawie
Wojewoda Tarnobrzeski

Rada Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim

I w tym właśnie Festiwalu wziął udział nasz Zespół Śpiewaczy z Mazurów, prezentując dwie pieśni sieroce pt. "Ach mój Boże idą Gody" i "O sierotkach" tak, jak śpiewane one były dawniej na naszych lasowiackich terenach. Za prezentację wyżej wymienionych pieśni zespół zdobył II nagrodę w kategorii "pieśni sieroczej", a oceniany był: tekst, gwara, strój, ogólny wyraz artystyczny oraz dobór repertuaru do wieku wykonawców. Oceniała natomiast Komisja Artystyczna w składzie:

dr Jan Adamski - UMCS Lublin

Anna Stawowska - Centrum Animacji Kultury w Warszawie

Piotr Skawski - Centrum Animacji Kultury w Warszawie

Jolanta Dragan - Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej

Barbara Nazarewicz - Wojewódzki Dom Kultury w Tarnobrzegu

Jan Guła - Stowarzyszenie Miłośników Kultury "Ziemia Baranowska"

Tak więc Zespół Śpiewaczy z Mazurów i Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Ranizowie mają powód do dumy, gdyż zaistnieli na arenie ogólnopolskiej zdobywając wysoką nagrodę w tak prestiżowym Festiwalu.

Nagrodą natomiast była kwota 150 zł., dyplom za zajęcie II miejsca, dyplom za udział w Festiwalu oraz udział w koncercie laureatów. Z ostatniego punktu nagrody zmuszeni byliśmy jednak zrezygnować, gdyż Koncert Laureatów odbywał się w późnych godzinach wieczornych, a były z nami dzieci z zespołów tanecznych działających w GOKSiR i oczekiwanie z nimi na ten koncert było fizyczną niemożliwością.

W czasie trwania Festiwalu mieliśmy również okazję

z odwiedzenia Zamku w Baranowie Sandomierskim, gdyż organizatorzy fundowali bilety, z czego skwapliwie skorzystaliśmy.

Do wiadomości podam jeszcze fakt, że w VII Ogólnopolskim Festiwalu "Dziecko w folklorze" ogółem wzięło udział ponad 700 (siedmiuset) uczestników.

Genowefa Krudysz

W związku z automatycznym ruchem telefonicznym podajemy dziś ważniejsze numery alarmowe:

Pogotowie Ratunkowe	999	Komisariat Policji w Ranizowie	7442575
	2271500	Pogotowie Gazowe	992
		Rozdzielnia Gazu w Kolbuszowej	2271092
Straż Pożarna	998		
Państwowa Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Kolbuszowej	2271323, 7444298	Pogotowie Energetyczne	
		Posterunek Energetyczny w Sokołowie	7729011
OSP Ranizów			
Ryczek Andrzej	2285151	Zakład Gospodarki Komunalnej w Ranizowie	
Wiącek Stanisław	2285147	(w sprawie awarii wodociągów, oświetlenia ulicznego)	2285046
Policja	997	Informacja telefoniczna	913

TURYSTYKA NA WSI

Ubożenie wsi, brak opłacalności produkcji rolnej, bezrobocie, zmusza ludność wiejską do poszukiwania nowych źródeł dochodu. Jednym z nich jest rozwój agroturystyki na terenach bogatych w atrakcje przyrodnicze, krajobrazowe oraz ekologiczne, a do takich niewątpliwie należy gmina Raniżów.

Wzrastające zainteresowanie turystyką wiejską wynika ze zmiany motywów zachowań nabywców usług turystycznych, którzy coraz częściej chcą zastąpić dotychczasowy model "biernego" odpoczynku od codziennego życia, relaksu - do czegoś nowego w okresie wakacji, poznawania kraju i jego mieszkańców, rekreacji, żywego kontaktu ze środowiskiem naturalnym i krajobrazem. Wiąże się to z rosnącym przekonaniem o korzystnym wpływie, zarówno naturalnego środowiska wiejskiego, jak też uprawiania sportu i innych form rekreacji dla zdrowia każdego człowieka. Turystyka wiejska to również możliwość pomocy lokalnym społecznościom w uzyskiwaniu alternatywnych źródeł dochodu, dodatkowych miejsc pracy. Równocześnie jej rozwój w Polsce to wielka szansa aktywizacji wielu rejonów cechujących się obecnie niskimi dochodami z rolnictwa, trudnościami w zbyciu płodów rolnych, wysokimi wskaźnikami bezrobocia i dużą migracją ludzi młodych.

Gmina Raniżów posiada walory agroturystyczne, a to: zalew "Maziarnia", duże kompleksy leśne w okolicy, czyste powietrze i nieskażony teren. Stąd też zrodził się pomysł zorganizowania szkolenia dla osób interesujących się tą problematyką. Obawa przed ryzykiem często zniechęca do podjęcia działalności. Jak

zminimalizować ryzyko? Jak osiągnąć zamierzony cel? Jak wykorzystać posiadane zasoby? Gdzie szukać oparcia? Na te i inne pytania można było się dowiedzieć na kursie agroturystycznym zorganizowanym przez Urząd Gminy w Raniżowie wspólnie z ODR Boguchwała. Wójt Henryk Bajek poparł inicjatywę, zobowiązując się jednocześnie do wsparcia kursu poprzez udostępnienie lokalu na wykłady, sprzętu audiowizualnego oraz autokaru na wyjazd szkoleniowy.

Kurs odbył się w dniach 23-26 listopada w Urzędzie Gminy w Raniżowie. Uczestniczyło w nim 27 osób, z tego kilka spoza terenu naszej gminy.

Program kursu obejmował:

1. Ogólne przedstawienie agroturystyki w aspekcie źródła dodatkowych dochodów i rozwoju ekonomicznego gminy. Innowacyjność i konkurencyjność w prowadzeniu działalności agroturystycznej - 6 godzin.
2. Zasady przygotowania miejsc noclegowych oraz zagospodarowania siedliska. Zagadnienia sanitarno-higieniczne i ochrony środowiska - 6 godzin.
3. Elementy ekonomiczno-finansowe (instrumenty marketingowe, sporządzenie biznes planu i oferty turystycznej, kredyty).
4. Wycieczka do gospodarstw agroturystycznych.

Kurs został przeprowadzony przez wykładowców Akademii

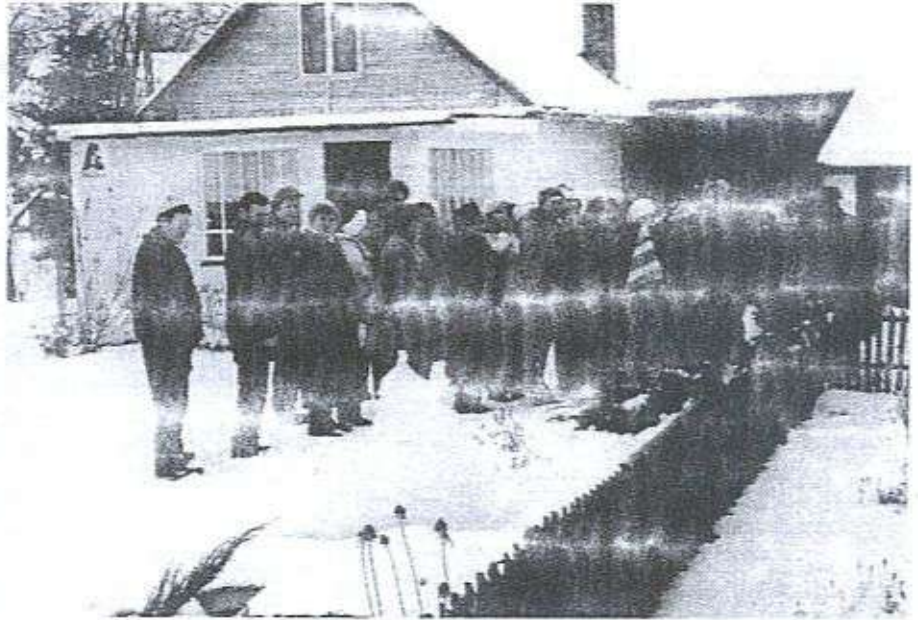

c.d. ze str. 12

Rolniczej z Lublina: dr inż. Jana Zubę, mgr Jacka Pawłowskiego oraz panią mgr Janinę Kamińską z ODR Boguchwała. Po części teoretycznej nastąpił zorganizowany wyjazd do 3 gospodarstw prowadzących już działalność agroturystyczną w okolicach Leżajska i Łańcuta. Tam uczestnicy mogli się naocznie przekonać, jak wyglądają kwatery agroturystyczne oraz porozmawiać z gospodarzami na temat prowadzenia, zysków i atrakcji turystycznych, jakie oferują turystom. W luźnej dyskusji na podsumowaniu kursu jego uczestnicy stwierdzili, "że nie taki diabeł straszny, jak go malują".

Osobiście wiele rzeczy w oglądanych pomieszczeniach pozmienialiby, urządzili inaczej. A to świadczy o tym, że "ziarno zostało rzucone i trafiło na podatny grunt". Teraz należy tylko czekać, aż skiełkuje i wyda plon.

Balbina Sorowska - ODR Boguchwała

ROLNICZE PRZYPOMNIENIA

- * w nasadzeniach przydomowych młode drzewka winny być zabezpieczone przed zniszczeniem w okresie zimy
- * zlikwidować występujące często wokół drzew kępy wyschniętych chwastów czy usypane kopczyki z kompostem lub obornikiem, aby nie stanowiły schronienia dla myszowatych na okres zimy,
- * owinąć młode drzewka słomą lub papierem,
- * pnie i konary drzewek, głównie starszych można też smarować lub opryskiwać jednym z wymienionych preparatów: Tirep 18PA, Haze 1,
- * w sprzyjających warunkach pogodowych, przy braku okrywy śnieżnej, na terenach płaskich można kontynuować wapnowanie pól i użytków zielonych,
- * sprawdzać stan i temperaturę w kopcach z okopowymi, przed nadejściem silnych mrozów zabezpieczyć je dodatkowo okrywą słomy i ziemi;
- * w żywieniu zwierząt stosować dodatki witaminowo-mineralne;
- * mając na uwadze nową normę "Mleka surowego w skupie", która weszła w życie 1 stycznia 1998 r. pozyskiwać mleko lepszej jakości. Aby mleko po udoju miało bardzo niskie skażenie bakteriami, należy poprawić higienę obory, krowy, dojki oraz czystość urządzeń udojowych i naczyń na mleko. Możliwe jest uzyskanie bardzo dobrej jakości mleka pod względem mikrobiologicznym, przez zastosowanie następujących działań:
- * mycie ciepłą wodą, mydłem i szczotką rąk przed dojem;
- * zdajanie do przedzająca pierwszej porcji mleka zawartego w kanałach strzykowych (bardzo ważne);
- * mycie ciepłą wodą wymion i strzyków oraz wycieranie ich do sucha czystą ścierką, (oddzielnie dla każdej krowy);
- * mycie ciepłą wodą naczyń na mleko i urządzeń dojarskich z wykorzystaniem sody i proszku do mycia i dezynfekcji oraz płukanie wodą letnią lub zimną;
- * nie mieszanie mleka od krow chorych i zdrowych; Najistotniejszym czynnikiem utrwalającym dobrą jakość mleka i pozwalającym na jego przetrzymanie w gospodarstwie i w czasie transportu do zakładu przetwórczego jest niska temperatura, a więc natychmiastowe schłodzenie mleka po udoju do temp. +8°C. Mleko po udoju ma temperaturę 25 - 30°C i w tej temperaturze szybkość namnożenia się bakterii w mleku jest tak duża, że w ciągu każdych kolejnych 25 minut następuje podwojenie ich liczby. Przestrzeganie wyżej wymienionych zaleceń pozwoli nam na uzyskanie mleka bardzo dobrej jakości, a tym samym wyższej ceny w skupie, co wcale nie jest obojętne w dzisiejszym domowym budżecie;
- * w pogodne dni zwierzęta gospodarskie powinny korzystać z okólników i spacerów na świeżym powietrzu;
- * sprawdzać drożność i działanie wentylacji w budynkach inwentarskich, docieplać kanały wentylacyjne pamiętając, że świeże powietrze jest niezbędne dla zdrowia zwierząt;
- * prowadzić remonty i naprawy sprzętu rolniczego i maszyn przygotowując je do następnego sezonu eksploatacyjnego;
- * okres zimowy wykorzystać na podnoszenie wiedzy rolniczej poprzez czytanie prasy rolniczej i udział w szkoleniach organizowanych przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego i inne jednostki.

Krystyna Kościółek

JASKÓŁKA NOWEJ EWANGELIZACJI W NASZEJ DIECEZJI

Pojęcie *nowa ewangelizacja* pojawiło się na Soborze Watykańskim II. Szczególnym orędownikiem tego typu ewangelizacji jest obecny papież Jan Paweł II, który w książce "Przekroczyć próg nadziei" pisze: "Istnieje dzisiaj wyraźne zapotrzebowanie na nową ewangelizację".

Nowa ewangelizacja to szczególne zwrócenie uwagi na Pismo Święte, zawiera też elementy Żywego Kościoła z ruchu "Światło - Życie". Jedną z jej form są rekolekcje ewangelizacyjne *O'*, tzw. zerówki. Pierwsze tego typu rekolekcje w diecezji sandomierskiej odbyły się w parafii Raniżów w dniach od 20 do 22 listopada 1998 roku pod hasłem "Króluj nam Chryste zawsze i wszędzie", gdyż ich zakończenie zbiegło się ze świętem Chrystusa Króla Wszechświata. Gospodarzem był ks. proboszcz Henryk Smaroń,

przygotowaniem zaś i obsługą zajęły się Krąg Domowego Kościoła we współpracy z ks. wikariuszem Henrykiem Hendzlem. Bardzo miłym akcentem rozpoczynającym rekolekcje był przyjazd ks. biskupa Edwarda Frankowskiego, który udzielił wszystkim swojego pasterskiego błogosławieństwa.

Rekolekcje prowadzili ks. dr Roman Wawro - profesor Seminarium Duchownego w Przemyślu oraz mgr Krystyna Szymczak - nauczycielka z Rzeszowa. O ich doświadczeniu w tego typu posłudze mogą najlepiej zaświadczyć ci, którzy osobiście przeżyli rekolekcje, niejednokrotnie przyjeżdżając z bardzo daleka, aby ponownie w nich uczestniczyć. W czternastu grupach od 15 do 25 osób posługiwali animatorzy z ruchu Domowy Kościół - pary małżeńskie z Ostrowca Świętokrzyskiego, Sandomierza, Stalowej Woli, Rzeszowa i Kolbuszowej - ucząc "odkrywania Pisma Świętego". Na rekolekcje przyjechali wierni z 25 miejscowości - najliczniejsze grupy z Sokołowa, Przewrotnego, Mielca, Kolbuszowej. Dekanat Raniżów reprezentowały 3 parafie: Wola Raniżowska - najliczniej, Dzikowiec i Krzątka. W rekolekcjach uczestniczyło około 300 osób, w tym licznie młodzież. Wierni trwali na konferencjach opartych na czterech prawach życia duchowego, uczestniczyli w nowej kulturze zabaw towarzyskich, wspólnych śpiewach, które prowadziła grupa "Salwador" z Krosna. Ogromnym przeżyciem w drugim dniu rekolekcji były modlitwy wstawiennicze. Najważniejszym jednak momentem w każdym dniu rekolekcji było przeżywanie Eucharystii we wspólnocie. Msze Święte miały miejsce w kościele, natomiast pozostały program rekolekcji był realizowany w Szkole Podstawowej w Raniżowie.

Dlaczego w Szkole? Ze względu na specyfikę tych rekolekcji i warunki lokalowe jakie spełnia Szkoła. Otóż do pracy w grupach z Pismem Świętym potrzeba 15 wydzielonych sal (klasy lekcyjne). Przebywanie długich godzin na rekolekcjach związane jest z wyżywieniem uczestników (śniadania, obiady, kolacje) - a więc potrzeba dużego trzonu kuchennego, i na koniec - tak bardzo

Para animatorów kręgu w Raniżowie Teresa i Jan Piórkowie - obok siedzi ks. proboszcz Henryk Smaroń

potrzebne sanitariaty. Tylko szkoła ma możliwość zapewnić takie warunki, a więc tylko w szkołach istnieje możliwość zorganizowania takich rekolekcji. Korzystając z możliwości - organizatorzy raz jeszcze pragną podziękować dyrektorowi Szkoły w Raniżowie - Jerzemu Surdejowi, za zrozumienie i pomoc, a dyrektorom Szkół Podstawowych w Staniszewskim i Woli Raniżowskiej - za wypożyczenie krzeseł.

Może ktoś zapytać: jak wyżywić taką rzeszę ludzi, skąd wziąć pieniądze? Wierząc, że to wielka Boża sprawa, wielu ludzi, instytucji i zakładów prywatnych otworzyło swoje serca, dzieląc się tym co mogli - sponsorując wydanki. W ich intencji o zdrowie i błogosławieństwo Boże w pracy odprawiona została Msza św. w niedzielę 29 listopada o godz. 17⁰⁰ - jako najpiękniejsze podziękowanie.

Jakie owoce rekolekcji?

- wymierne - podpisanie 53 Krucjat Wyzwolenia Człowieka (całkowita abstynencja od alkoholu, papierosów na czas określony i na całe życie),
- niewymierne - osobiste spotkania z Bogiem, obwołanie Chrystusa swoim Królem, zawierzenia Niepokalanej - najprawdopodobniej powstaną nowe kręgi Duchowego Kościoła.

Organizatorzy pragną podziękować tym wszystkim, którzy wspierali nas długotrwałą modlitwą w kościele (codziennie odmawiana koronka do Bożego Miłosierdzia przez okres 7 tygodni), cierpieniami i postami oraz pracownikom kuchni szkolnej, woźnym i dziewczętom klas ósmych, które roznosiły posiłki. Dziękujemy również za noclegi.

Dziękują: ks. proboszcz Henryk Smaroń,
ks. wikariusz Henryk Hendzel,
Krag Rodzin Domowego Kościoła.

- Bóg zapłać -

KALENDARZ BIODYNAMICZNY

Grudzień 1998 r.

Czas przesadzania: od 5 do 19 grudnia

Data	Cześć rośliny	Prognoza	
1. Wt	owoc do 20		W - skłonność do wichur
2. Śr	_____ od 20 korzeń		B - skłonność do burz
3. Cz	korzeń		K - czas krytyczny w komunikacji
4. Pt	korzeń do 20, od 21 kwiat		
5. Sb	kwiat		
6. N	kwiat do 19, od 20 liść	W	* na parapecie okna kuchennego rozpoczynamy pędzenie zieleniny (pietruszka, cebula, szczypiorek, seler, a także czosnek, którego szczypior jest pikantny);
7. Pn	liść	B	
8. Wt	liść do 8, od 9 do 19 owoc		* kontrolujemy stan przechowywania warzyw i kwiatowych cebul i kłączy;
9. Śr	liść do 13, od 14 owoc		
10. Cz	owoc do 18 _____		* bielimy pnie i grube konary drzew. Zabieg ten ma na celu uchronienie drzew przed pękaniem kory, gdy w styczniu i lutym słońce silniej grzeje, a nocą są wysokie mrozy. Biały kolor odbija promienie słoneczne. Bielenie drzew na Wielkanoc to zabieg dekoracyjny;
11. Pt	korzeń od 4	K	
12. Sb	korzeń		* uporządkować działkę, usunąć z drzew owocowych mumie dobrze widoczne przy braku liści. Spalić resztki liści, chwastów. Zmniejszamy w ten sposób występowanie szkodników i chorób.
13. N	korzeń		
14. Pn	korzeń do 12, od 13 kwiat		* dokarmiamy ptaki. Ptaki zapamiętają ten fakt i odwiedzą naszą działkę wiosną i latem w poszukiwaniu szkodliwych owadów.
15. Wt	kwiat do 16, od 17 korzeń	W	
16. Śr	korzeń do 8, od 9-12 kwiat, od 13 liść	W	
17. Cz	liść	B	
18. Pt	liść	K	
19. Sb	liść do 5, od 6 owoc		
20. N	owoc		
21. Pn	owoc do 11, od 12 korzeń		
22. Wt	korzeń		
23. Śr	korzeń do 8, od 16 kwiat		
24. Cz	kwiat		
25. Pt	kwiat do 10, od 18 liść		
26. Sb	liść	W	
27. N	liść		
28. Pn	liść do 5, od 6 owoc		
29. Wt	owoc do 20, od 21 korzeń		
30. Śr	_____		
31. Cz	korzeń	K	

Opr. K. Kościółek

“ALKOHOL, NIKOTYNA - TO TWÓJ WRÓG - ZAPOBIEGAJMY NAŁOGOM”

Pod takim hasłem Gminna Komisja Rozwiązywania problemów alkoholowych organizuje w miesiącu grudniu 1998 r.

II KONKURS PLASTYCZNY

dla uczniów szkół podstawowych gminy Raniżów.

Celem konkursu jest zwiększenie aktywności uczniów w dziedzinie profilaktyki alkoholowej i palenia tytoniu oraz umacniania wśród młodzieży przekonania, że właściwym stylem życia jest życie wolne od uzależnień szkodliwych dla zdrowia.

Technika prac plastycznych jest dowolna, mogą być prace wykonane farbami, kredkami, ołówkiem, w formie wydzieranek, wyklejanek itp.

Konkurs odbędzie się w dwóch kategoriach wiekowych:

I kat. - kl. I - IV

II kat. - kl.V - VIII.

Prace plastyczne należy złożyć do dyrektorów szkół do dnia 15 grudnia 1998 r.

Komisja oceni również gazetki szkolne na w/w temat.

Autorzy najciekawszych prac otrzymają atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Kino "KUJAWIAK" zaprasza:

Data	Godz.	Dzień tygodnia	Tytuł filmu	Prod.	Od lat
6.XII	18 ⁰⁰	niedziela	"ŻOŁNIERZE KOSMOSU"	USA	15
13.XII	15 ⁰⁰	niedziela	"PINOKIO"	USA	b/o
13.XII	18 ⁰⁰	niedziela	"OBCY: PRZEBUDZENIE"	USA	15
20.XII	15 ⁰⁰	niedziela	"101 DALMATYŃCZYKÓW"	USA	b/o
20.XII	18 ⁰⁰	niedziela	"MÓJ CHŁOPAK SIĘ ŻENI"	USA	15
24.XII	22 ⁰⁰	czwartek	"SPICE WORLD"	USA	b/o
27.XII	18 ⁰⁰	niedziela	"SPICE WORLD"	USA	b/o
1.I.	18 ⁰⁰	piątek	"GEORGE PROSTO Z DRZEWA"	USA	b/o
3.I.	18 ⁰⁰	niedziela	"KAMASUTRA"	INDIE	15

ŻOŁNIERZE Z KOSMOSU - film fantastyczny.

Produkcja: USA

Czas trwania: 129 minut

Codziennosc jednej ze szkół srednich w dalekiej przyszłości (rok 2.400). Najważniejsze sprawy to piłka nożna i wakacje. Johnny podkokuje się w Carmen, Zander darzy ją podobnym uczuciem. Dizzy zadurzyła się natomiast w Johnnym. A kto kocha Dizzy?. Dzieciaki na lekcjach biologii przeprowadzają sekcje zwłok owadów - olbrzymów. Wydaje się, że rząd doskonale trzyma wszystko pod kontrolą. Jednak jest to przysłowiowa cisza przed burzą. Cała czwórka młodych bohaterów pogrąży się w koszmarze, gdy na ochotnika wstępują do wojska. Ich zadanie to walka przeciwko monstrualnym owadom na dalekiej planecie Klendathu.

Przysłowia grudniowe

Mroźny grudzień i wiele śniegu,
żyzny roczek będzie w biegu.

Grudzień jaki, czerwiec taki.

Gdy zamrznie 1 grudnia,
wyschnie niejedna studnia.

Gdy w Barbarę (4.XII) pada,
długą i ostrą zimę zapowiada.

W Mikołaja (6.XII) gdy deszcz wszędzie,
cała zima lekka będzie.

Gdy Ambroży (7.XII) śniegu dołoży,
zima długo nam posroży.

Gdy na Izydora (14.XII) podchodzi pod dom sfora,
to do lutego mało dobrego.

Gdy w Albina (16.XII) śnieg zawieje,
na wiosnę miej dobre nadzieje.

Gdy na Gabriela (19.XII) śnieg się ścięle,
szykuj sanie za cztery niedziele.

Jaka pogoda Tomaszowa (21.XII),
taka będzie i majowa.

Koło świętej Ewy (24.II) noś długie cholewy.

Kiedy w Wilię (24.XII) sucho,
wiosną będzie krucho.

Zielone Boże Narodzenie, a Wielkanoc biała,
z pola pociecha mała.

Gdy Szczepan zapłakany, roczek oszukany.

"Więści Raniżowskie" - pismo społeczno-kulturalne. Miesięcznik. Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie, tel. 7442555. Redaguje Zespół. Teksty podpisane odzwierciedlają poglądy autorów. Przedruk dozwolony z podaniem źródła.

Nakład 250 szt.